

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 19CoCsp/33/2021  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518203389  
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3518203389.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobkyne N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX Z., zastúpenej K. B. P. XX XXX XXX, so sídlom T. X/A, XXX XX D., proti žalovanému D. L. K., B.. XX XXX XXX, so sídlom R. XXXX/XXX, XXX XX S., zastúpenému B. E. O. O. K. P. XX XXX XXX, so sídlom X. Z. XXX/XX, XXX XX R., K. R. o priznanie primeraného finančného zadostučinenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7Csp/36/2018-96 zo dňa 19. apríla 2021 takto

### rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. m e n í tak, že žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 100,- eur ako primerané finančné zadostučinenie, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

### o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7Csp/36/2018-27 zo dňa 13.12.2018, vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 400,- eur ako primerané finančné zadostučinenie, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a vo výroku III. priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozsudok zdôvodnil tým, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 26.10.2011 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 2 750,- eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 60 mesačných splátkach po 79,74 eur pri dojednanej ročnej úrokovej sadzbe 22,01 % a RPMN od 25,6 % do 26,8 %. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom platobným rozkazom zo dňa 22.11.2017 sp. zn. 11Csp/68/2017 zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 157,26 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 29.4.2017 do zaplatenia, a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %. Žalovaný túto sumu spolu s úrokom omeškania ako aj trovami právneho zastúpenia v celom rozsahu uhradil. Pretože žalovaný nepodal odpor, nadobudol platobný rozkaz právoplatnosť.

1.2 Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 2 písm. b), zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 39, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3, ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. K úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX konštatoval, že v nej dohodnutá úroková miera prevyšovala obvyklú úrokovú mieru, preto bolo takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, nakoľko v čase poskytnutia úveru priemerná výška úroku za novoposkytnuté spotrebiteľské úvery činila 12,86 %, kým dohodnutá úroková miera v predmetnej úverovej zmluve bola 22,01 %. K finančnému zadostučineniu uviedol, že samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy; stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi

reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Právo na ochranu spotrebiteľa si žalobkyňa voči žalovanému úspešne uplatnila. Tým je splnená základná podmienka pre uplatnenie práv podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. a základ nároku tak bol daný. Žalobkyňa bola nútená v dôsledku konania žalovaného domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom súdneho konania, ktoré určitým spôsobom zasahuje do bežného života spotrebiteľa a je spôsobilé mu privodiť ujmu v súkromnom živote vo forme strachu, nepríjemných pocitov, finančnej neistoty či ujmy a podobne. Za primeranú rozsahu a povahe porušenia práv žalobkyne považoval súd prvej inštancie sumu finančného zadosťučinenia 400,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1 Proti tomuto rozsudku vo výrokoch II. a III. podal včas odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne. Odvolanie zdôvodnil s poukazom na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP tým, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že spotrebiteľove práva a povinnosti sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným (pravdepodobne so žalobkyňou - pozn. odvol. súdu) neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 11Csp/68/2017 bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktorom rozhodol súd vydaním platobného rozkazu, čo nemožno hodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností. Ďalšou podmienkou, ktorú je potrebné splniť v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Teda nestačí len samotné porušenie zákona č. 250/2007 Z. z., ale súčasne aj porušenie práv alebo povinností ustanovených inými predpismi. Žalobkyňa v žalobe neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný jej práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzila sa len na konštatovanie, že žalovaná úverová zmluva nemá náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, na základe ktorého mu patrí finančné zadosťučinenie. V danom prípade absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Žalovaný poskytol žalobkyni úver, za ktorý požadoval na základe úverovej zmluvy úroky. Nemalo by zmysel, aby žalovaný úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by bol následne sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou.

2.2 Ďalej žalovaný uviedol, že pokiaľ súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla, práve naopak, získal výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by mu neposkytla žiadna banka ani iná inštitúcia. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj finančné zadosťučinenie, podľa žalovaného by išlo o nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. (k tomu odkázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č. k. 14Co/91/2012-141, sp. zn. 17Co/17/2018, sp. zn. 9Co/50/2018). Pokiaľ aj súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017 vyhodnotil úverovú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyni mohla potenciálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky. Žalované bezdôvodné obohatenie jej už v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017 vyplatené bolo. Iná ujma žalobkyni nevznikla, žalobkyňa ju v žalobe neuviedla, ani nešpecifikovala. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemožno zamieňať s inštitútom bezdôvodného obohatenia. Pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Podľa žalovaného pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepostačuje, že dodávateľ porušil svoje povinnosti. Finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V princípe by to znamenalo, že za jedno nedodržanie náležitostí úverovej zmluvy by bol žalovaný postihnutý dvakrát - vydaním bezdôvodného obohatenia a priznaním primeraného finančného zadosťučinenia, čo je v rozpore so zásadou ne bis in idem. Jediným poškodeným by v takomto prípade bol veriteľ. Pre spotrebiteľa vyhlásenie poskytnutého úveru za bezúročný a bez poplatkov predstavuje výlučne výhodu, a nie škodu. Ani súdy by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky, poskytovať im bezbrehú ochranu voči dodávateľovi a následne im ešte priznať primerané finančné zadosťučinenie.

2.3 Napokon žalovaný v odvolaní zdôraznil, že je nevyhnutné skúmať aj hľadisko primeranosti uplatneného nároku. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, v čom pociťovala porušenie svojich práv, aké to malo pre ňu dôsledky, v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky finančného zadosťučinenia až v hodnote 400 eur. Vyplatenie žalovanej sumy 400 eur považuje žalovaný za nedôvodné, nepreukázané a v rozpore s cieľom normy, ktorý zákonodarca sledoval. Žalovaný počas celého trvania úverového zmluvného vzťahu od žalobkyne požadoval len plnenie zmluvných povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazala pri podpise zmluve. Takéto konanie nemožno vyhodnotiť ako porušenie práv a povinností žalobkyne zo strany žalovaného, ktoré by zakladalo nárok na vyplatenie finančného zadosťučinenia. K primeranosti finančného zadosťučinenia žalovaný poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/36/2020 a na to, že uvedený krajský súd sa snaží eliminovať zneužívanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy bola náprava zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia, prípadne vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov, a rozsah priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50-100 eur.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že boli splnené obe podmienky podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, ako ich uvádza žalovaný v odvolaní, teda žalobkyňa sa porušenia svojich práv domáhala v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017 a súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi bezdôvodné obohatenie. V uvedenom konaní bolo preukázané, že veriteľ porušil svoju povinnosť informovať spotrebiteľa pravdivo o podstatných náležitostiach resp. informáciách o spotrebiteľskom úvere. V dôsledku neakceptovateľného postupu dodávateľa (pri prijatí záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) zaplatila žalobkyňa podstatne viac, než bolo jej povinnosťou. Zo strany žalovaného teda došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť (a i privodilo) ujmu spotrebiteľovi, spočívajúcu v nezákonnom preplatení spotrebiteľského úveru, a teda k strate finančných prostriedkov žalobkyne. Táto skutočnosť sa odzrkadlila nepriaznivo v jej majetkovej sfére, ale vznikla jej aj nemajetková ujma. Žalobkyňa musela vyhľadať právne poradenstvo a domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom súdneho konania, ktoré určitým spôsobom zasahuje do bežného života spotrebiteľa a je spôsobilé mu privodiť ujmu vo forme strachu, či nepríjemných pocitov. Je výlučne chybou žalovaného, že nepredkladá spotrebiteľom formulárové produkty s právne súladným obsahom a jeho interpretácia, keď sa vkladá do pozície poškodeného, nemá právny ani racionálny základ. Ďalej žalobkyňa citovala rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2016 sp. zn. 6Cdo 389/2015, z 30.1.2019 sp. zn. 6Cdo 127/2017, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/473/2016, rozhodnutie Krajského súdu v Tmave sp. zn. 11CoCsp/67/2020 a rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/99/2018 a 6Co/22/2018. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/350/2015 uviedla, že ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, môže sa primerané finančné zadosťučinenie rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu do vydania bezdôvodného obohatenia bola aj spôsobená. Z týchto dôvodov považuje žalobkyňa suma finančného zadosťučinenia 400 eur za plne opodstatnenú. Nepriznanie finančného zadosťučinenia ani v takej minimálnej výške, by podľa žalobkyne znamenalo nielen postup v rozpore so zákonom, ale aj priame podporovanie podnikateľských subjektov v tom, aby aj naďalej porušovali právnu úpravu, keďže „to najhoršie čo by sa mohlo žalovanému stať“ by bola povinnosť vrátiť nezákonne získané finančné prostriedky. Preto žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné vo výroku II. zmeniť podľa § 388 v spojení s § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

5. Výrok, ktorým súd prvej inštancie zrušil platobný rozkaz (výrok I.) nebol napadnutý odvolaním, tento výrok preto odvolací súd nepreskúmal.

6. Podľa § 3 ods. 5 tretej vety zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

7. Konajúci senát odvolacieho súdu v skorších rozhodnutiach (napr. 19Co/268/2017, 19Co/368/2017) interpretoval vyššie citované ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. tak, že pre priznanie finančného zadosťučinenia je potrebné, aby žalobca preukázal aj vznik nemajetkovej ujmy. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 (kde najvyšší súd jednoznačne konštatoval, že jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi; žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje) konajúci senát prehodnotil toto stanovisko a dospel k záveru, že preukázanie nemajetkovej ujmy (ktorá by mala byť kompenzovaná primeraným finančným zadosťučinením) nie je potrebné. Nie je potrebné ani preukazovanie úmyslu dodávateľa bezdôvodne sa obohatiť, ako to uvádzal žalovaný v odvolaní.

8. Odvolací súd však zotrúva na názore, že princíp „v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa“, vychádzajúci z potreby chrániť spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu, ktorý sa prejavuje napríklad v tom, že zmluvné podmienky sa považujú za formulárové (teda nie za individuálne dojednané), pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa, alebo aj v tom, že náležitú starostlivosť pri uzatváraní zmluvy (vrátane informovania spotrebiteľa o zmluvných podmienkach) musí preukazovať dodávateľ, nemožno absolutizovať. Na rozdiel od vyššie uvedených situácií, kde je potrebné chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu, pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia už predmetom konania nie je zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom (teda spotrebiteľská zmluva), ale zodpovednostný vzťah dodávateľa voči spotrebiteľovi. V tomto vzťahu je na spotrebiteľovi, ak žiada od dodávateľa finančné zadosťučinenie, aby preukázal naplnenie predpokladov podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., teda porušenie práva alebo povinnosti, zodpovednosť dodávateľa za toto porušenie, úspešné uplatnenie tohto porušenia na súde a primeranosť požadovaného zadosťučinenia.

9. V preskúmvanej veci je zrejmé, že žalobkyňa ako spotrebiteľka na súde úspešne uplatnila (v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017) porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o spotrebiteľských úveroch, a to konkrétne povinnosti uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere zákonom vyžadované náležitosti, čomu zodpovedá právo spotrebiteľa byť pri podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadne a pravdivo informovaný o všetkých zákonom vyžadovaných náležitostiach spotrebiteľského úveru. Rozhodnutie súdu, ktorým uložil dodávateľovi, aby vydal spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie získané v dôsledku nedodržania tejto povinnosti (pre ktoré je úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov) je potrebné (tiež v zmysle vyššie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019) považovať za úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti. Neobstojí teda tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný jej práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa poškodiť, a obmedzila sa len na konštatovanie, že úverová zmluva nemala zákonom požadované náležitosti. Samotné neuvedenie zákonom požadovaných náležitostí v zmluve (pričom žalovaný nespochybnil, že zmluvu vyhotovil on ako dodávateľ) predstavuje porušenie povinnosti dodávateľa uviesť tieto náležitosti v zmluve a porušenie práva spotrebiteľa na informáciu o týchto náležitostiach spotrebiteľského úveru.

10. Pokiaľ žalovaný v odvolaní naznačoval, že pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a súčasne aj osobitnými predpismi, odvolací súd uvádza, že ide o nesprávnu interpretáciu predmetného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Teleologickým výkladom tohto ustanovenia (t. j. vzhľadom na sledovaný účel) je možné dospieť k záveru, že zákonodarca mienil priznať nárok na primerané finančné zadosťučinenie vtedy, ak boli porušené práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom a aj vtedy (preto spojka „a“), ak boli porušené práva alebo povinnosti ustanovené osobitnými predpismi. Je však tiež možné konštatovať, že porušenie povinnosti uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere podstatné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je súčasne porušením informačných povinností podľa § 10a a nasl. zákona č. 250/2007 Z. z.

11. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie v tom, že boli naplnené zákonné predpoklady pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 tretej vety zákona č. 250/2007 Z. z. Nestotožnil sa však s posúdením primeranej výšky finančného zadosťučinenia.

12. Aj keď citované ustanovenie výslovne nevyžaduje preukazovanie vzniku nemajetkovej ujmy, predsa len samotné slovo „zadosťučinenie“ pojmovo znamená náhradu (kompenzáciu) ujmy, ktorá nie je materiálna, teda nie je možné ju napraviť (uviesť do pôvodného stavu), preto je potrebné poskytnúť za ňu určitú primeranú satisfakciu („učiniť za dosť“). Nie je teda možné pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení brať zreteľ na materiálnu škodu (resp. aspoň nie výlučne alebo primárne, ako to naznačovala žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu, keď sa snažila výšku zadosťučinenia odvodzovať od výšky škody resp. bezdôvodného obohatenia - tieto majetkové nároky sa kompenzujú inak než zadosťučinením a v tomto prípade už žalovaný bezdôvodné obohatenie žalobkyni vydal). Nie je možné súhlasiť so žalobkyňou v tom, že finančné zadosťučinenie má byť pre žalovaného odrádzajúce, aby sa nedopúšťal recidívy. Takýto typ náhrady škody, plniacej represívnu funkciu (tzv. punitive alebo exemplary damages), je typický pre angloamerickú právnu kultúru (common law) a nie pre kontinentálne právne systémy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 3936/2010 z 15.12.2011). Výška finančného zadosťučinenia musí teda zodpovedať tomu, že ide o inštitút súkromného práva a nie o trest resp. sankciu podľa trestného alebo správneho práva (mimochodom, z tohto dôvodu neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že priznanie finančného zadosťučinenia je v rozpore so zásadou ne bis in idem). Odvolací súd je v tejto súvislosti presvedčený, že ak Najvyšší súd SR v už citovanom rozsudku sp. zn. 6Cdo 127/2017 uvádzal aj sankčnú funkciu finančného zadosťučinenia, mal tým na mysli práve takúto, súkromnoprávnu povahu sankcie.

13. Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ako súkromnoprávnej sankcie resp. satisfakcie je teda potrebné prihliadať na okolnosti, za ktorých k porušeniu práv alebo povinností došlo, ich dosah na spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv alebo povinností. Žalobkyňa k týmto okolnostiam v konaní pred súdom prvej inštancie odkázala na „diskomfort“ z dôvodu, že bola nútená domáhať sa ochrany svojich práv na súde (v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017) a nechotu žalovaného mimosúdne sa dohodnúť. K tomu odvolací súd uvádza, že obe tieto okolnosti možno subsumovať pod zákonnú podmienku „na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti“ - k tejto podmienke nevyhnutne patrí aj určitý diskomfort pri uplatňovaní práv na súde a aj skutočnosť, že nedošlo k mimosúdnej dohode. Inak povedané, ak by došlo k mimosúdnej dohode alebo ak by žalobkyňa nepodstúpila diskomfort pri uplatňovaní svojich práv na súde, nebola by splnená základná podmienka pre priznanie finančného zadosťučinenia, ktorou je úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností na súde. Tieto skutočnosti teda predstavujú conditio sine qua non pre priznanie nároku na finančné zadosťučinenie a nemožno nimi zdôvodňovať primeranosť požadovanej výšky finančného zadosťučinenia. Žalobkyňou požadované a súdom prvej inštancie priznané finančné zadosťučinenie vo výške 400 eur teda nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach nijako argumentačne podložené.

14. Odvolací súd k tomu uvádza, že k porušeniu povinnosti žalovaného uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere zákonom ustanovené náležitosti došlo v roku 2011 (v deň podpisu zmluvy, t. j. 26.10.2011). V tom čase bol zákon č. 129/2010 Z. z. (jeho článok I) účinný ešte len prvý rok a neexistovala ustálená vnútroštátna judikatúra, ktorá by tento zákon bližšie interpretovala. To samozrejme nezbavuje žalovaného ako dodávateľa zodpovednosti za porušenie zákona, avšak na toto porušenie nie je možné sa dívať súčasťou optikou, a je potrebné ho vnímať v dobových súvislostiach. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že úroková miera dohodnutá v predmetnej úverovej zmluve prevyšovala obvyklú úrokovú mieru, preto bolo takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, neuviedol, v čom považoval toto dojednanie za rozporné s dobrými mravmi, keďže prekročenie „obvyklej“ (priemernej) úrokovej miery samo o sebe rozpor s dobrými mravmi nepredstavuje. V konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/68/2017 žalobkyňa zdôvodnila rozpor úrokov s dobrými mravmi tým, že úroková miera úveru viac ako dvojnásobne prekračovala priemernú hodnotu RPMN pre podobné typy úverov, pričom však citovala údaj Národnej banky Slovenska o úveroch poskytovaných bankami. V uvedenom konaní súd vydal platobný rozkaz, teda sa stotožnil so žalobkyňou v tom, že žalobkyňa má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v ňou požadovanej výške, to však neznamená, že sa stotožnil so všetkými dôvodmi, ktoré boli uvedené v žalobe (pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru postačoval jeden zákonný dôvod). Odvolací súd k tomu uvádza, že úrokovú mieru úverov poskytovaných nebankovými subjektmi nemožno automaticky porovnávať s úrokovou mierou úverov poskytovaných bankami. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase poskytnutia predmetného úveru žalobkyni (26.10.2011) odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľskej zmluve nesmela podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch na finančnom trhu, to znamená na celom finančnom trhu, vrátane nebankových subjektov. Pri zohľadnení

údajov o všetkých subjektoch na finančnom trhu, ako ich zverejňuje Ministerstvo financií SR, mali spotrebiteľské úvery vo výške od 1 500 do 6 500 eur so splatnosťou do 5 rokov v treťom štvrtroku 2011 (keďže údaje za štvrtý štvrtrok dňa 26.10.2011 ešte neboli známe) priemernú RPMN 20,37 %. To znamená, že RPMN predmetného úveru sa podstatne neodchyľovala od obvyklej odplaty v obdobných prípadoch, teda dojednanú odplatu nemožno označiť za rozpornú s dobrými mravmi.

15. Je tiež potrebné prihliadnuť na to, že žalovaný nepodal odpor proti platobnému rozkazu, vydanému v konaní pod sp. zn. 11Csp/68/2017 a uplatňované bezdôvodné obohatenie na základe platobného rozkazu vydal. Je zrejmé, že nešlo o úplne dobrovoľné vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže ho vydal až na základe súdneho rozhodnutia, avšak - ako už bolo uvedené vyššie - uplatnenie práv spotrebiteľa na súde je základnou podmienkou nároku na finančné zadosťučinenie, teda pre priznanie zadosťučinenia vo vyššej výške by bolo potrebné preukázať ďalšie okolnosti, ktoré zvyšujú závažnosť porušenia práv alebo povinností. Okrem toho žalobkyňa sama vykonávala úhrady istiny, úrokov a poplatkov podľa predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (a následne žalobou žiadala vrátenie bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k úrokom a poplatkom), nešlo teda o nútené uplatňovanie nezákonných nárokov zo strany žalovaného (napr. zrážkami zo mzdy, výkonom záložného práva, exekúciou a pod.).

16. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti nepovažoval odvolací súd finančné zadosťučinenie vo výške, v akej ho priznal súd prvej inštancie (400 eur) za primerané, a naopak, za primerané uvedeným okolnostiam a závažnosti porušenia práv a povinností (pri neexistencii resp. nepreukázaní okolností, ktoré by zvyšovali závažnosť porušenia práv a povinností) považoval zadosťučinenie vo výške 100 eur.

17. Keďže odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, ods. 2 a § 396 ods. 1, ods. 2 CSP aj o nároku na náhradu trov konania, a to tak na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde. Žalobkyňa požadovala finančné zadosťučinenie vo výške 400 eur, úspešná bola v rozsahu 100 eur, teda tak žalobkyňa ako aj žalovaný boli čiastočne úspešní. Odvolací súd sa priklonil k zákonnej možnosti nepriznať právo na náhradu trov konania žiadnej zo strán, teda nevychádzal výlučne z finančného vyjadrenia úspechu a neúspechu strán, ale zohľadnil aj to, že žalobkyňa bola úspešná čo do nároku (základu), ktorý žalovaný v celom konaní (vrátane odvolacieho konania) spochybňoval, kým výška priznaného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu a nebolo možné ju vopred spoľahlivo predpokladať.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).